

TYVEN

Embla Villseid stolte ikke på noen villdyr. Da hun gikk av T-banen på Oslo S, hadde hun allerede fått øye på fire potensielt mistenkelige: to duer som satt oppunder taket og så ut som de pratet, en unormalt stor veps som plaget en dame med barnevogn, og en brunrotte som smatt inn i en av søppelkassene på veggen og kom ut igjen med en pizzaskorpe.

Mest sannsynlig var det ikke noe spesielt med noen av dem, men Embla visste at alle ville dyr man støtte på kunne være hamløpere i forkledning. Derfor prøvde hun alltid å se etter tegn på at de drev med noe mistenkelig. I hvert fall når hun kjedet seg.

Sommerferien skulle egentlig vært bedre enn dette. Embla hadde sett frem til å ha huset i Stormyrveien for seg selv de to første ukene, mens mamma jobbet, pappa var på fisketur og storesøsteren Malene dro på språkreise til Frankrike. Men nå som gradestokken i Paris nærmet seg steketemperaturen til

menneskekjøtt, hadde Malenes opplegg blitt avlyst, og mamma hadde tatt hjemmekontor for å utnytte det fine været. I stedet for alenetid hjemme ble det tvungen familieferie hos mormor i Tønsberg, en kjedelig kystby en drøy time sør for Oslo.

Og fordi pappa hadde tatt bilen med på fisketur, ble Embla nødt til å drasse med seg Malenes vesker over narkotorget i solsteiken, og inn i den stimete terminalen på Oslo S. Storesøsteren hadde egentlig fått beskjed om å klare seg med én koffert, men den begrensningen hadde hun omgått ved å fylle fire enorme shoppingvesker til bristepunktet og kalle det håndbagasje. Siden Embla bare hadde en liten ryggsekk selv (og dermed to tomme hender), falt oppgaven med å bære dem på henne.

Heldigvis var Embla sterkere enn hun så ut. Ungdomsgjengen hun passerte ved rulletrappa så bare en hengslete jente på snart fjorten – med skittenblondt hår og mørke ringer under øynene. Men det de ikke visste, var at denne jenta hadde overlevd to måneder i *Utmark*, et livsfarlig naturområde som vanlige mennesker ikke visste om, eller hadde tilgang på. Hver dag i *Utmark* hadde Embla måttet skaffe sin egen mat, forsere dødelig terreng og kjempe mot forvokste, magiske rovdyr. Det hadde vært den tyngste prøvelsen hun noensinne hadde gjennomført, men det hadde også etterlatt henne i ganske god form.

«Skynd deg, Embla!» ropte mamma, og tappet på klokka si. «Det er to minutter til toget går!»

«Du mener to minutter OG et kvarter.»

«Nei, nei, bare to minutter! Vær med på dette, da!»

Embla sukket og satte opp farten en smule. Mammaen hennes klarte aldri å legge fra seg jobben som lifecoach, og testet for tiden ut en ny metode for å unngå stress: Man skulle behandle alle avtaler som om de begynte et kvarter tidligere enn de egentlig gjorde. Det var kanskje en god idé i teorien, men i praksis gjorde det mamma bare enda mer stresset at ingen andre stresset sammen med henne.

«Vi mistet toget», sa Embla tørt da de kom ut på perrongen tre minutter senere. «Så da er det vel bare å dra hjem igjen, da?»

Ingen andre passasjerer hadde dukket opp ennå.

«Slutt å tulle. Se, nå kan vi senke skuldrene og slappe av mens vi venter på toget, er ikke det deilig?»

Malene hadde heller ikke prøvd å late som de hadde dårlig tid, og kom sist ut av skyvedøra med den latterlig store trillekofferten sin. Da hun så Embla, begynte hun å veive med den frie armen.

«Du må holde veskene ordentlig over bakken!» ropte hun sint. «Den grønne er kalveskinn! Du har ikke råd til å kjøpe ny hvis du skitner den til!»

«Det var mamma som ba meg om å senke skuldrene», svarte Embla.

«Det holder, Embla», sa mamma. «Slutt å terge søsteren din.»

Embla stønnet og løftet veskene en *halv* nanometer.

Dette var grunnen til at hun hadde stukket hjemmefra i fjor. Følelsen av å være annerledes enn alle andre var sterkest sammen med hennes nærmeste familie. Hun kikket på store-

søsteren, som hadde forsvunnet ned i mobilen sin. Et sted på innsiden var kanskje Malene også bare en ensom jente som lengtet etter å bli forstått ... men i så fall hadde hun sminket veldig godt over det.

Det som gjorde følelsen ekstra sterk i Emblas tilfelle, var hvor perfekt hun hadde passet inn blant *hamløperne*, det hemmelige samfunnet hun hadde oppdaget da hun rømte fra sin egen bursdagsfeiring for snart et år siden. Hamløperne var et folk av dyr som kunne ta menneskeform, og som brukte den magiske kraften *vilske* til å kontrollere naturen. De hadde sine egne byer, butikker, skoler og konflikter, som for Embla virket mye mer spennende enn hennes egen hverdag.

Forrige høst hadde Embla faktisk trodd at hun selv var en hamløper. Hun hadde gjort alt for å finne ut av hvilket dyr hun var og lære seg å skifte mellom menneskeham og dyreham. Hun hadde til og med dratt ut på den livsfarlige *utmarksprøven* for å bevise at hun mestret *vilske*, den magiske kraften som lot hamløpere kontrollere naturen.

Men det viste seg til slutt at Embla hadde blitt lurt. Embla var ikke hamløper i det hele tatt. Hun var bare en *borger*, et vanlig menneske som ikke eide noen vilske evner eller hadde noen skjult dyreham. Hun, og hele hamløpersamfunnet, hadde alle blitt manipulert av den onde snøugle-heksa Fernanda Kvitving. Embla hadde måttet komme krypende hjem til familien sin igjen. Borgere som henne hørte nemlig ikke hjemme i Utmark.

Toget hadde åpenbart ikke tatt mammas stressmestringskurs, for det kom i stedet et kvarter *senere* enn avtalt. I mellomtiden hadde perrongen fylt seg opp med utålmodige folk. Familien fikk likevel en ledig sittegruppe bakerst i den siste vogna, og snart satt Embla og leste i naturfagsboka si mens gulsvidde enger suste forbi de støvete vinduene.

Embla elsket vanligvis å lese i sommerferien, men dette var første gang hun brukte den på å lese *lekser* – hun hadde nemlig fullført åttende klasse med det verste karakterkortet i Villseid-familiens historie. Til hennes forsvar hadde hun jo vært i Utmark halve skoleåret. Og selv om hun hadde lært mye om å jakte med spyd og unngå blodtørstige villhjorter, hadde det ikke blitt så mye tid til brøkregning under utmarksprøven, og hun hadde ikke laget én eneste presentasjon om Henrik Ibsen.

Embla hadde kommet til kapittelet om økosystemer nå. Blikket hennes ble hengende på forsidebildet, av et stort, rødt ekorn som holdt en kongle i labbene. Embla kjente at det rørte seg i magen. *Harriet Rask*, hennes beste venninne i hamløper-verdenen, var nemlig et ekorn. Fotografiet i boka liknet faktisk litt på dyrehammen til Harriet, men Harriets ører hadde mye større bust på tippen.

Ved siden av bildet sto det en faktatekst:

Ekorn bidrar til økosystemet ved å grave ned nøtter og frø til vinteren. De finner sjelden alle nøttene igjen, og er slik med på å plante nye trær uten å vite om det.

Den påstanden gjaldt nok også for ekornløpere, tenkte Embla og smilte. Harriet pleide å slenge fra seg tingene sine overalt, og husket aldri hvor hun hadde lagt dem.

I tillegg til å være et ekorn var Harriet også en rastløs jente med store, rødbrune krøller, og den beste vennen Embla kunne tenke seg. Harriet syntes ikke Embla var noe mindre interessant bare fordi hun var borger, og skrev til henne nesten hver eneste dag med små og store nyheter fra livet sitt. Det var av og til vondt å lese om alt hun ikke fikk være med på i hamløperverdenen, men Embla svarte alltid så entusiastisk hun kunne. Hun ville ikke miste kontakten med Harriet for alt i verden.

Hun bladde litt fremover i boka. Kanskje det sto noe fornuftig om ravner også et sted? *Jarne Balmadow* var den andre bestevennen til Embla, og når han ikke var i ravneham, var han en dyster gutt med halvlangt, svart hår, som kunne alt om vilske.

Under seksjonen om fugletyper fant hun dette avsnittet:

Ravnen er en typisk standfugl, som betyr at den ikke trekker ut av landet, men holder til i samme område hele året. Ravner flyr ofte ikke lenger enn noen kilometer fra reiret sitt.

Her traff ikke naturfagsboka like godt. Jarnes familie hadde flyttet helt fra Punt, et dyrerike på østkysten av Afrika. Samtidig var det jo ikke helt feil å kalle ham hjemmekjær. Under

utmarksprøven sist høst hadde det ikke gått en dag uten at han klagde på at han ville hjem.

Embla tenkte at hun måtte få Jarne til å fortelle mer om Punt når de traff hverandre neste gang. Man fant ikke dyreverker på noe kart i skolebøkene, for hamløpere forholdt seg til helt andre grenser enn borgerne. Det var nok ingen andre på toget som visste at de nå befant seg i Vidfold, territoriet til elgkongen Linneus Langeragg.

Når Embla tenkte seg om, kunne hun faktisk ikke være helt sikker på det siste der. Noen hamløpere levde jo også i hemmelighet her i *Innmark*, borgerverdenen. Det var vanskelig å vite om noen var hamløper så lenge de holdt seg i en vanlig menneskeham.

Hun rettet seg opp og studerte passasjerene i vogna. Kanskje mannen med krykker som sov borte ved togdørene egentlig var slange? Slinger likte å døse i varmen. Og kanskje damen med de tykke brillene var et skrukketroll, eller en muldvarp? Hva med gutten i hvit singlet som så litt nervøs ut? Eller gjengen med backpackere som satt i midtgangen og spilte kort? Hvor hårete legger kunne man egentlig ha før det begynte å bli mistenkelig?

«Bli med meg mens jeg gjør meg klar til første skoledag, da vel!» utbrøt Malene brått til mobilen sin, med tilgjort oppspilthet.

Hun hadde okkupert det lille felles plastbordet, og var i gang med å spille inn en ny sminkevideo. Embla sukket. De eneste tre på toget som definitivt *ikke* var hamløpere, var mamma, Malene og henne selv.

«Må du gjøre det der nå?» sa Embla. «Du begynner jo ikke på skolen før i august!»

Malene tappet på skjermen for å avbryte innspillingen.

«Jeg er nødt til å lage content i forveien, ikke sant? Det er ikke sikkert at jeg har tid til å oppdatere like ofte når jeg begynner på Elvebakken.»

«Nei, skal du begynne på Elvebakken?» sa Embla, med falsk entusiasme. «Elvebakken, altså? Virkelig? Mamma, visste du at Malene har kommet inn på Oslos mest populære videregående skole, Elvebakken?»

«Okei», sa mamma kort, og reiste seg fra setet. «Jeg går og ... kjøper noe å drikke.»

Hun forsvant ut av vogna mens hun gned seg i tinningene med begge hender.

Embla gjorde sitt beste for å konsentrere seg om leksene, men det viste seg å være helt umulig mens det var filminnspilling i setet overfor henne. Malene pratet ivrig om en *finishing spray* som skulle gi henne *dewy skin*, da Embla plutselig øynet en interessant mulighet. Hun hadde jo ikke kommet helt tomhendt hjem fra hamløpereventyret sitt. Hårstrikken som nå satt i Malenes hår, var nemlig *vilsk*.

I det samme løsnet Malenes hårknote og sendte alt håret hennes svingende ned, så luggen klistret seg til det duggvåte ansiktet.

«Embla, drit i det!»

«Drit i hva da?» spurte Embla uskyldig.

Malene dro luggen til side, og pekte på hårstrikken som nå hang rundt Emblas handledd.

«Jeg vet at du stjal strikken til deg med noe tryllegreier!»

«Strikken min kommer alltid tilbake når jeg trenger den», forklarte Embla, og satte opp en hestehale selv. «Det er ikke min feil at du tar ting uten å sjekke hvem som eier dem. Dessuten heter det *vilske*, ikke tryllegreier.»

Malene himlet med øynene, og plukket ut en hårbøyle fra toalettmappen sin.

«Hvorfor bryr du deg? Jeg trodde den klubben din hadde kasta deg ut?»

«Det er ikke en klubb, det er en hel verden!» sa Embla, litt bråere enn hun hadde tenkt.

Flere av de andre passasjerene snudde seg og så på henne. Hun senket stemmen et hakk.

«Og jeg kan dra dit igjen når jeg får besøksringen min.»

«Det har du sagt siden januar», sa Malene kjølig, og festet bøylene på hodet. «Når skal du skjønne at de er ferdige med deg? De håper sikkert bare at du skal glemme dem eller noe.»

Embla knep leppene sammen. Hun kom ikke på noe godt svar. Malene hadde som vanlig satt akrylneglen sin midt i et åpent sår.

Embla hadde søkt hamløpersamfunnet om å få låne en utmarksring, en vilsk sølvring som lot henne besøke vennene sine i Utmark. Hun hadde først fått innvilget søknaden, men like etter hadde det kommet en kontrabeskjed fra noe som het *Utmarksdepartementet*. De skrev at saken måtte vurderes

nærmere på grunn av *spesielle omstendigheter*, og så hadde hun ikke hørt noe mer på flere måneder.

Tankestrømmen ble avbrutt av en skrapelyd fra ryggsekken, og hun følte seg bedre med en gang. I tillegg til hårstriken eide Embla nemlig også to andre vilke gjenstander: en melkehvit kniv av månestål som kunne lyse opp den mørkeste natt, og en medtatt blå bok som kaltes en *egalmanakk*. Den var det kjæreste hun eide.

Hun løftet forsiktig boka ut av sekken. Hun hadde fått den i julepresang av faren til Harriet, Albin Rask. To slike bøker hadde gått i arv i familien deres i mange generasjoner, og Harriet hadde den andre. På omslaget sto det en tittel i falmede sølvbokstaver, og en lang liste med navn:

Personlig Egalmanac

Tilhørende:

~~P. Wintersedel-Rask~~

~~F. Rask~~

~~J. Rask~~

~~A. Rask~~

E.A. Villseid

Hvis Embla skrev noe i denne boka, ville det dukke opp i Harriets bok øyeblikkelig. Egalmanakker var nemlig helt like på innsiden, uansett hva som skjedde med dem. Det var ikke vanlig for hamløpere å ha mobiltelefon (man fikk jo ikke akkurat dekning i Utmark), så dette var den mest effektive måten for de to å holde kontakten på.

Embla løftet silkebåndet og åpnet boka på den nyeste ubrukte siden. Et par linjer i rablete håndskrift hadde kommet til syne der.

*jeg og jarne skal på hambassaden for skoleopptak
møtes i borgerbyen etterpå det er nå niende før
høymåne forresten*

Plutselig pumpet blodet hennes raskere enn det hadde gjort på lenge. Det var vanskelig å skille setningene fra hverandre, siden Harriet sjelden tok seg tid til tegnsetting, men budskapet var klart som glassmaneter. *Hambassaden* var en hemmelig hamløperbygning i Vigelandsparken i Oslo. Det betydde at Harriet og Jarne kom til borgerverdenen sammen. Dette var stort, de hadde ikke vært samlet alle tre siden julaften i fjor.

Hun rynket pannen. Harriet skrev også at datoen for skoleopptaket var *niende før Høymåne*. Embla hadde falt litt ut av hamløperkalenderen den siste tiden, men Høymåne var i hvert fall fullmånen i juli. Det hadde jo vært nymåne forrige søndag, og nå var det torsdag. Da måtte det være ... ellefte før Høymåne i dag? Harriet og Jarne kom altså til Oslo om to dager!

Embla rotet i pennalet og fant frem en kulepenn. Så skrev hun et raskt svar.

*JA! Det er så mange borgerting jeg vil vise dere! Jeg
møter dere i parken ved søppelkassen. Når er dere fer-
dige på Hambassaden?*

Hun la kulepennen på tvers i munnen. Planen var vel egentlig at de skulle bli hos mormor over helgen, men Embla måtte jo få ta turen inn til Oslo for dette?

Ikke lenge etter begynte Harriets blekksprutblekkstreker å knote seg bortover siden under spørsmålet hennes.

*perfekt vi er ferdige seinest 12 og skal ikke hjem før seint
så har hele dagen har du hørt noe mer om søknaden*

Embla kjente seg urolig. Hun likte ikke å tenke på søknaden.

Mens Embla tenkte, åpnet dørene seg i enden av vogna, og mamma tråkket inn mellom backpackerbeina i full prat med en annen dame – sikkert en venninne eller kollega hun hadde truffet på.

Embla bestemte seg for å svare Harriet senere, og stappet egalmanakken raskt i sekken. Hvis hun skulle få lov til å dra tilbake til Oslo alene, måtte hun spørre på riktig tidspunkt.

Tjue minutter senere begynte toget å sakke farten, og damestemmen på høyttaleranlegget annonserte at neste stopp var Tønsberg stasjon.

Det var visst flere som hadde tenkt seg til sommerbyen, for det ble umiddelbart trengsel i vogna idet folk begynte å reise seg og styre med koffertyr og bager. Embla heftet sin egen sekk over skulderen, og rasket med seg Malenes vesker bort til døra, ved siden av gutten med singlet og krykker. Men det viste seg å være et dårlig sted å stå, for mens toget nærmet

seg plattformen, ble de begge trykket mot døra av alle som fulgte etter.

Gutten sendte Embla et fornærmet blikk.

«Girl, ikke dytt, da!»

«Sorry, det er ikke meg!» sa Embla anstrengt, og prøvde å holde vekten av utålmodige passasjerer tilbake.

Men i neste øyeblikk åpnet dørene seg. Uten noe sted å holde imot lenger, ble Embla dyttet inn i gutten, så han mistet balansen ut av toget og glapp krykkene sine. Sekundet etter smalt han hardt ned på den steinlagte perrongen.

«Unnskyld, unnskyld, unnskyld!» ropte Embla.

Hun hoppet ut etter ham, slang Malenes vesker til siden, samlet sammen de sprettende krykkene, og huket seg ned for å hjelpe.

«Takk skal du ha», sa gutten og dro seg opp etter Emblas arm, «– men krykkene tilhører egentlig han der.»

Embla snudde seg mot mannen han pekte på, som fortsatt sov inne på toget, og skjønnte for sent at hun hadde blitt lurt. Et lite knivblad glimtet i sola, og noe flappet over skulderen hennes.

I neste øyeblikk var gutten i fullt firsprang nedover perrongen, med Emblas ryggsekk under armen.

Han hadde kuttet remmen!

Det tok Embla et sekund å summe seg, men ikke lenger. Hun hadde fordelen av fire måneder med intens hamløpertrening, og var i gang med spurten like etter. Hun veivet mellom sommerslappe passasjerer, og holdt øynene fiksert på den

hvite singleten som drev seg gjennom folkemengden foran henne. Gutten hadde et godt forsprang, men det ble kortere og kortere. Han kastet et blikk over skulderen, og ble åpenbart overrasket over at Embla holdt følge, for i det samme satte han opp farten. Han kastet seg til høyre inn i stasjonsbygget, og til venstre gjennom kiosken, der han veltet et rundstativ med sjokolader utover gulvet. Embla hoppet over det uten å sakke ned.

Det var bare ti meter mellom dem da Embla raste ut på parkeringsplassen utenfor stasjonen. Blodet bruste i ørene hennes, og beina gikk som maskiner. Hun *måtte* ha sekken tilbake. Alt hun hadde fra hamløperverdenen, lå i den.

Gutten så ut som han hadde fått panikk nå, han hadde nok ikke regnet med at Embla skulle være raskere enn ham. Han kuttet skarpt til høyre ut i bilveien, så en taxi bråbremsset og svingte opp på fortauet, men vant ikke mange meterne på dette stuntet.

Mens Embla halset etter langs siden på det gamle rådhusbygget, kjente hun hvor mye hun hadde savnet blodsmaken i munnen. Det var lenge siden forrige jakt.

Guttens plan ble klar da de rundet endehjørnet på bygget, og han satte kursen tvers over en park ned mot jernbaneovergangen på andre siden. Bommene var nede, og toget hadde allerede begynt å røre seg. Embla hadde ham nå. Det var ikke snakk om at han ville rekke det i tide.

Men gutten hadde åpenbart ikke skjønt dette ennå, for han sprang fortsatt i full fart mot skinnene. Med blikket fiksert på

guttens bakhode kom Embla nærmere og nærmere. Bare to meter skilte dem. Gutten måtte bremse – toget var nesten ved overgangen. Å løpe foran nå ville være selvmord.

Toget nådde frem først.

Gutten bremsset akkurat i tide, og krøket seg sammen.

Embla satte standfot og hoppet på ham.

Men i det samme øyeblikket hoppet gutten også, og det var som å se en musefelle løse seg ut. Beina hans strakk seg så fort at Emblas øyne knapt registrerte det. På brøkdelen av et sekund skjøt han femten meter opp i været, og seilte over det tordnende toget.

Embla var fortsatt midt i sitt eget sprang, men hadde ikke lenger noen å lande på. I stedet dundret hun ned i asfalten foran overgangen, og måtte vri seg rundt for ikke å skli innunder bommen.

Skamslått stavret hun seg opp. Armene var fulle av skrubb-sår. Foran henne valset vogn etter vogn forbi, og bak henne hørte hun fjerne lyder av biler som tutet og folk som kom strømmende til.

Da toget endelig passerte, var gutten borte.